

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Rerum Permutat. Consilium CCCXLV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

Arque ita relinquitur quoad petitorium, neutri harum partium contententium competere jus in & ad dictum Canonicatum. Possit tamen diligenti acceleratione sibi consulere D. Iudocus, impetrata novâ provisione in Curia Romana: nam quamvis jus patronatus habeat Dominus Vendomius; tamen debium non est, quin ejus collatio seu presentandi potestas sit devoluta ad Papam: quia amplius quam quatuor mensibus vacavit hic Canonicatus, ab eo tempore, quo D. Iacobus presentationem de sua persona factam, non subsecuta admissione seu institutione, dimisit & repudiavit, revertendo & regrediendo ad suam parochialem Ecclesiam, c. *Quoniam* c. *Cum propter* De iure patron. c. *amr.* § *pen. cod. tit. lib. 6.*

- Sed nec hoc prætermittendum est, quod etiam si præsupponamus, D. Ducem Vendomium non tantum habere jus presentationis, sed etiam collationis, quæ nihil præter inductionem vel admissionem ad possessionem requirit, ejus tamen juris conferendi laici in genere incapaces sunt, cum sit pro institutione, d. c. *Si quis deinceps*; nisi hoc ex privilegio aliquo Apostolico usurpetur, c. *Adrianus* 63. dist. 1. c. *Generalis* De elect. lib. 6. nihil tamen magis virtute hujusmodi collationis tale jus acquisitum censeri debet D. Iudoco; eo quod collatio prior à Duce Vendomio ipsi facta, pro imperfecta haberi debeat, quia solo verbo facta fuerit; * quod in collatoribus inferioribus à Papa permissum non est, propter fraudes, *Felin. cons. 5. Verum dominus Augustinus nu. 2. Robiss. in tract. benef. tit. de reg. ad collat. bonam lib. 1. Quæ* verosimiliter etiam causa fuit, cur per Capitulum admissus non fuerit; quod scilicet non exhiberit iustas literas suæ collationis. † Deinde quamvis ex privilegio laicus conferre possit, conferendo tamen non acquiritur collatorio jus spirituale ipsius beneficii (quod est ipsius beneficii velut anima) donec fuerit institutus aut admissus per Episcopum aut alium clericum, ad quem ejus rei potestas pertinet, c. *In synodo* 63. dist. 10. *Montaigne in tract. de dignitat. quest. 5. Corneum in tract. de potest. regia quest. 21. ita ut laicus præscriptione aut privilegio id acquirere non possit, c. Auditis & ibi Panor. De præscript. ** Et cessantibus 15 omnibus prædictis, satis fuit Domino Iacobo ad revertendum ad suam dimissam Ecclesiam, quod impedimento facti non potuerit pervenire ad pacificam possessionem dicti Canonicatus, c. *Quia diversitatem* De concess. præben. & c. *Imputari* De reg. iur. lib. 6. c. *Significante* De pignor. Rota dec. 189. in antiq. pragmat. Sanctio in tit. de collat. §. *item quod omnino & ibi gloss. V. faciendi.*

De Rerum Permut.

S V M M A R I V M

Beneficialis regressus.

1. Regressus in beneficiis à Papa concedere potest.
2. Expectativa gratia decretis Conc. Trid. inhibita.
3. Regressus est præventiva, non expectativa gratia.
4. Gratia expectativa non continet sub se regressum.
5. Gratia expectativa expr. at per affectionem beneficii incompatibilis, non gratia regressus.
6. Regressus indultum dat ius ad rem & in re.
7. Beneficium collegiatum Ecclesie in Cathedrali expectantibus non nocet.

Conl. Wamef. Tom I.

7. Regressus non nocet ius sequens.
8. Regressum præservat clausula, citra regressus & accessus &c.
9. Regressus non subiecitur Clem. Gratie De rescript.
10. Beneficium vacatio quando contingat per adeptorem alterius incompatibilis.

CONSILIVM CCCXLV.

QUæ pro parte Reverendi Domini Francisci Petri Archidiaconi Ecclesie Cameracensis proponuntur, de iure & facultate regressus, quem ex indulto Apostolico obtinuit ad Canonicatum & præbendam olim Collegiatæ, nunc verò Metropolitanæ Ecclesie S. Rumoldi Mechliniensis; quos ex cessione juris sui D. Ioannes de Lange obtinuerat sub onere annuæ pensionis 40. florenorum, cum hac facultate regressus, ingressus, & accessus ad eodem Canonicatum & præbendam, in eventum, quo vivo D. Francisco, eodem Canonicatum & præbendam ex cessione seu resignatione, aut ex morte dicti D. Ioannis vacare contingerit; prout nuper ex resignatione seu permutatione ejusdem D. Ioannis dicti Canonicatus & præbenda vacaverant, varias considerationem & juris resolutionem habent. Eo tamen omnia recidunt, ut nihil ponatur, quod effectum dicti regressus minueret, aut impedire possit; quin scilicet dictus D. Franciscus dictos Canonicatum & præbendam, vigore hujusmodi reservativæ & præservativæ gratiæ, obtinere & novum possessorem inde exstare possit. Quæcumque enim ex adverso proponuntur, non respiciunt initium hujus gratiæ & facultatis; quasi ab initio aliquo vitio laboraverit, aut inefficax fuerit; † prout etiam dubitandum non est, quin Sanctissimus Dominus Papa ex plenitudine suæ potestatis hujusmodi gratiam & indultum reservativum concedere possit, *Robiss. in prædict. benef. par. 3. tit. de regressib.* & de facultate eodem indulto utendi nullus sit scrupulus, propter literas consensus, & placiti Cæsareæ Majestatis: sed respiciunt ea, quæ postea supervenerunt, & sic resolutionem extinctionemque dicti reservativi indulti: sed ea omnia sic collata sunt, ut nihil eorum sit, quod D. Francisco effectualiter obesse possit.

Nam quod primò obijciatur ex decretis sacri Concilii Tridentini, sess. 24. c. 19. de reformat. quod mandata de providendo, ac gratiæ expectativæ, nemini amplius quovis colore concedi, nec hætenus concessis cuiquam uti liceat; non potest pertinere ad gratiam seu indultum regressus; quia regressus non est propriè præventiva aut expectativa gratia de futuro, quam ut odiosam, c. 2. de præben. lib. 6. c. *nulla* De concess. præben. Concilium sustulit: sed est tantum præservatio juris acquisiti modo legitimo; habetque causam de præterito, non similiter de futuro, *Guil. Cassad. dec. 1. de pact.* Sic ut ex sui natura contineat reversionem ad omniū & cessum beneficium alteri ad tempus & sub conditione concessum, *argum. l. Si unquam. C. De reo canon. donat. idque vigore prioris seu primæ vi tituli, Paul. Paris. cons. 5. Vnio istius monast. nu. 8. & 9 vol. 4.* non ex novo aliquo in præventiva seu expectativa gratia fundatum: ita ut regressum habens censetur habere præambulum titulum ad beneficium consequendum, & *gloss. de talconib. in tract. de reservat. nu. 47. verj. no.*

vers. novum modus. *Gigas de pensionib. quasi. 99. m. 5.*
 Quod pertinent hæc huius indultis literis inserta
 3 verba: *ram cui prioris tituli, quam presentium vigore*
et. 7. Atque hinc est quod sub Concordatis na-
 tionis Germanicæ, item sub indultis Cardinalium
 de non impediendo Ordinarios Collatores per
 quascumque gratias præventivas aut expectati-
 vas, non contineantur, neque comprehendantur
 gratiæ & indulta regressus: propterea quod (ut
 dictum est) sub nomine aut significatione expe-
 ctativæ non contineatur regressus, propter præta-
 tum pristinum seu primævum titulum, à quo de-
 pendentiam habet regressus. Sic ut, licet per re-
 gressum videatur dari ius & facultas ad vacaturam;
6. ult. de præben. lib. 6. quia tamen habet causam,
 & pendet à iure de præterito; merè & simpliciter
 præventiva non est, ut eleganter decidit Guiliel-
 mus Cassadorus, *decis. 1. de pact. & decis. 4. de pri-
 vileg.* Ita ut in hac parte nulla sit difficultas, quin
 hic regressus adhuc stet, & per prohibitionem seu
 revocationem expectativarum, nullà ratione re-
 vocatus aut resolutus censeri debeat.

Quod ex alio dicti Concilij Tridentini decre-
 to obijciatur, quod nemini posterum accessus & regres-
 sus etiam de consensu ad beneficium Ecclesiasticum cuius-
 cumque qualitas concedantur, nec hæcenus concessi su-
 spendantur, extendantur, aut transferantur, *Sess. 25. c. 6.*
7. de reformat. sine difficultate removetur: ob id,
 quod hic regressus Domino Francisco concessus &
 indultus fuerit pluribus annis ante hoc decretum
 Concilij Tridentini; & quod idem decretum fu-
 turos regressus tantum prohibeat, præteritos au-
 tem, & concessos nullà ratione revocet. Vt regu-
 lariter novæ leges & constitutiones ad futura tan-
 tum, non etiam ad præterita pertinent, *l. Leges C.*
De legib. Quinimò apertis verbis in eodem decreto
 satis præservantur antecedentes regressus, ex eo,
 quod tantum prohibeatur prius, seu hæcenus con-
 cessorum accessum & regressum suspensio, exten-
 sio & translatio; quia ejus quod non est, seu quod
 sublatum & extinctum est, nulla potest esse suspen-
 sio; extensio aut translatio, *l. penult. C. De iur. & iur.*
distrah. & in proposito nõ agatur de hoc D. Francis-
 ci regressu suspendendo, extendendo aut transfe-
 rendo; cum ipse ad suum proprium, non alterius
 commodum eo uti cupiat: idque sine ulla exten-
 sione intra limites ac terminos, quibus ille expedi-
 tus est; & sine ulla quoque suspensione: cum hæc
 sit prima occurrens vacatio ex cessione seu permu-
 tatione Domini Ioannis.

Pariformiter non obstat Domino Francisco
 nova Pij Quinti Papæ constitutio, revocans om-
 nes & singulos regressus, accessus, & ingressus,
 super quibus literæ Apostolicæ integraliter expedi-
 titæ non fuerint. Nam limitata forma huiusmodi
 revocationis, limitatum quoque illius producit
 effectum: ut scilicet pertineat & restringatur ad
 regressus, qui extremam perfectionis formam non
 habent, & per expeditas literas in manibus ejus,
 qui regressum obtinuit, non sunt. Est enim aliqua
 semper imperfectio, quamdiu literæ per omnia
 expeditæ, & traditæ non sunt: quasi nihil actum
 credatur, ubi aliquid superest addendum, *l. penult.*
C. De his quib. ut indig. l. Si is qui testam. De testam. &
in potestate concedentis proclivior est potestas re-

vocationis. Quod pertinet regula Cancellaria
 Apostolicæ, de non indicando iuxta formam applicatio-
 num sed literarum expeditarum, *Lud. Gomef. ad reg.*
Cancel. de non iudic. secund. formam supp. Cum itaque
 Dominus Franciscus ante plurimos annos, literas
 suas super hoc regressu extremâ perfectione perfe-
 ctas habuerit; nec illæ tempore dictæ novæ consti-
 tutionis fuerint in manibus alicujus Romanæ Cu-
 riæ officiorum, ad curam quorum pertinet quo-
 vis modo Bullarum Apostolicarum expeditio;
 dubitandum non est, quin hic ipsius regressus nullà
 ratione subijciatur dictæ novæ constitutioni.

Non obstat quoque Domino Francisco, quod
 stante dicto regressu, & præfato D. Ioanne adhuc
 existente in possessione dictorum Canonatus &
 præbendæ D. Franciscus in eadem Ecclesia Mech-
 linienfis ex alia provisione Apostolica alium Ca-
 nonicatum & præbendam obtinuerit, & pacifice
 possederit, licet postea per resignationem, seu per-
 mutationem illos dimiserit: Nam etiam manda-
 tum de providendo alicui expiaret & resolvatur, si
 is, cui provideri mandatum est, aliunde simile
 beneficium acquirat, *c. Si pauper De præben. lib. 6.*
 & per Clementinam constitutionem, *In Clement.*
Gratia De rescript. videatur renuntiare gratiæ ad
 obtinendum certum, seu certi generis beneficium
 obtentæ, si ante eventum seu effectum huiusmodi
 gratiæ consequatur aliud beneficium, quod simul
 cum eo, ad quod contendit, retinere non possit;
 quia cum eo incompatible esset; ut proculdubio
 sunt duo similia beneficia sub eodem titulo, *6. Li-*
teras De concess. præb. quali acceptando illud, censetur
 tacite renuntiare expectationi sequentis: cu-
 jus tacite renuntiationis usus etiam esse videtur in
 regressu & accessu, *Paul. Paris. cons. 76. An capitula*
nu. 2. vol. 4. non obtinet tamen id nisi in gratijs me-
 rere præventivis, & expectativis; sub quibus supe-
 rius deduximus, indulta seu gratias regressus, ac-
 cessus, & ingressus non contineri. Prout etiam in
 huiusmodi regressibus non obtinet regula Cancel-
 laria Apostolicæ, de non utendo quibus gratijs: de quo
 in proposito nihil dubitandum; ob id, quod per
 Pontificiam Bullam super hac nova concessione,
 seu provisione expeditam, satis aperte hic regres-
 sus præservetur ab effectu tacitæ vel expresse re-
 nuntiationis, quæ induceretur per acceptationem
 similis Canonatus & Præbendæ ex hac nova
 concessione. Eo enim pertinent hæc dictæ Bullæ
 inserta verba: Nos enim tecum, ut unâ cum primo dicta
 Canonatu & præbendâ, si illos vigere presentium asse-
 quaris, pensionem prædictam quoad vixeris percipere, & in
 eventum regressus seu accessus & ingressus huiusmodi dictas
 secundo Canonatum & Præbendam recipere, & usque ad
 sex menses à die habita illorum pacifica possessionis computan-
 dos dimittaxas, retinere libere & licite valeas, de specialis
 dono gratiæ dispensamus. Qua in re nulla prorsus est
 dubitatio.

Ex quibus omnibus etiam satis dissolvitur,
 quod dicitur de commutatione status Canoni-
 catuum & Præbendarum dictæ Ecclesiæ Mech-
 linienfis; quæ ex Collegiata in Metropolita-
 nam erecta, omnes Canonatus & Præbendas
 ex simplicibus beneficijs in dignitates commu-
 tatas habetur suorum omnium Cathedralium Ecclē-
 siarum Canonatus, *c. Statutum in primo De rescript. lib. 6.*
 quali

quasi scilicet rebus se nunc aliter habentibus alia
Iuris ratio constituenda sit. Nam constituta, &
præsupposita eâ consideratione, quod hæc gra-
tia seu indultum regressus non sit merè præven-
tiva, & expectativa gratia, sed de præterito;
constituens non tantum spem de futuro, verum
etiam ius ad rem, imò in re, propter præambulum
illum titulum, *Giga d. quæst. 99. nu. 3.* consequens
quoque est, per quamcumque mutationem, aut
alterationem beneficii sic reservati, non mutari
aut resolvi ius reservationis per regressum; om-
niumque minimè per mutationem in meliorem,
amplioresque statum, *Oldrad. cons. 239. Bona me-
moriam, & repetit. istdem verbis consil. 76.* qui si super-
venisset eo tempore, quo D. Franciscus hos con-
ferens Canonatum & præbendam obtinebat, &
necdum Domino Ioanni illos cesserat; nulla est
dubitatio, quin sic auctoritate, & dignitate
auctos, retinere potuisset. † Maxime quia spe-
ciali constitutione definitum sit, *c. 1. De concess.
præb. in Extravag. Ioannis xxii.* quod facta
huiusmodi erectione Collegiarum in Cathe-
drales, divisitque & dismembratis Episcopati-
bus, quamvis aliquâ ratione conditio beneficio-
rum mutari videatur, non noceat tamen huiusmo-
di mutatio ijs, qui per quamcumque gratiam Apo-
stolicam, ius aliquod etiam expectativum præten-
dunt ad beneficia prius aliter qualificata, *Alexand.
int. Qui liberis §. hac verba nu. 9. D. De vulgari & pu-
pil. Multo igitur minus nocere debet his, qui huius-
modi ius præservativum de præterito ex causa one-
rosa habent. † Atque inde etiam est, quod unio
& incorporatio, seu appropriatio talium benefi-
ciorum, impediatur, aut saltem suspendatur, pro-
pter præcedentem huiusmodi regressus reserva-
tionem, *Arneas dealcon. tract. de reservat. in 47. efficit.
vers. novus modus, Cygas de pension d. quæst. 99.* quam-
diu illa durat, *Gloss. pragmat. sanct. de elect. c. Licet
datum ad verb. impeditur.* Non enim intendit vel
præsumitur Pontifex per quamcumque gratiam
derogare velle iuri sic quaesito, *c. Quamvis, c. 23
propter in fine De rescript. lib. 6.**

8 Quod evidentissime deprehenditur ex Bulla
erectionis dictæ Collegiæ Ecclesiæ Mechlin. in
Cathedralem & Metropolitanam, in qua inter
cætera, quâ parte de affectione, & appropriatione
quorundam Canoniciatum & Præbendarum
disponitur, formaliter inserta est hæc clausula, *Ci-
tra regressus & accessus.* Hæc enim clausula ex stilo
Romane Curie est reservativa accessus, & regres-
sus; qui, ut dictum est, habet causam de præteri-
to, super quo fundatur, & præservatur regressus,
Ioannes Bapt. Ferret. *cons. 6. Factum tale est nu. 2.* Ita
ut adversarius D. Francisci non possit aliquod præ-
sidium sibi usurpare, adversus hunc regressum,
quod tempore resignationis dicti D. Ioannis ad-
huc steterit, nec plenum effectum consecuta fuerit
affectio, & appropriatio novem primò vacaturor-
um Canoniciatum & præbendarum; propter
vim, & effectum, qui consistit in priore & poten-
tiore reservatione ex causa regressus; quam huius-
modi unioni, affectioni, & appropriationi, seu re-
servationi sequenti, Pontifex omnino obviare
voluit, per adiectionem & insertionem dictæ
clausulæ, *Citra regressus, &c.* Quæ etiam omiſſa,
Conf. Wamell. Tom. II.

adhuc sustineri posset hunc D. Francisci regressum
per sequentem illam reservationem, & appropri-
ationem nullatenus impediri: propter dictam præ-
sumptionem, quod Papa noluerit iuri sic quaesito
derogare, *d. c. Quamvis d. c. Si propter.*

Præterea impedimentum huic regressui non facit,
quod D. Franciscus tempore vacationis ex dicta
resignatione seu permutatione D. Ioannis obti-
nuerit, & adhuc obtineat, Canonatum & Præ-
bendam, & Archidiaconatum in Ecclesia Came-
racensi, & alibi Præposituram; quæ compatibili-
tatem aliarum dignitatum vel beneficiorum cu-
ratorum non admittunt: nam ex obtentis huius-
modi dignitatibus post obtentum regressum, nul-
lo modo fuit inducitur tacita renuntiatio dictæ
gratiæ regressus ex Clementina constitutione,
clem. Gratia De rescript. propter rationes supra-
tactas; quæ convincunt gratiam regressus non
subijci dictæ Clementinæ constitutioni.

Neque etiam ex obtentu præcedentium consi-
10 liliū beneficiorum inducitur impedimentum
ad futuram acceptionem ex quocumque alio iure:
nam Lateranensis Concilij decretum, in *c. De multa
De præb. & dignitat.* non statuit prohibitionem seu
impedimentum acquirenda novæ dignitatis, in
eo, qui aliam dignitatem habet: sed inducit tan-
tum poenam vacationis ejus dignitatis, quæ prius
obtenebatur; non illius, quæ ultimo loco obtenta
est. Quæ poena vacationis & privationis prioris
ipso iure inducitur, non statim in momento ac-
ceptionis: sed tunc cum acceptans sic acceptatæ
dignitatis possessionem pacificam obtinuerit, *c. Exe-
crabilis §. qui per deinceps De præb. in Extravag. Ioan-
xxii.* Cum alioqui hæc exceptio dicto Adversa-
rio, adversus D. Franciscum nihil prodesse possit,
cum sit de iure tertij, non exclusivi iuris, quod D.
Franciscus ad hoc beneficium vigore regressus ac-
ceptatum prætendit. Atque ita quoquod res verta-
tur, nihil solidi occurrit, quo impediri possit ef-
fectus regressus, de quo in hac causa quaeritur.

De Feudis.

S V M M A R I U M.

Homagium à quo. petendum cum dominium est
litigiosum.

1. 3. 4. 5. Vasallus qualiter homagium disferre possit duo-
bus de dominio directo contententibus.
2. Patronis pluribus contententibus potior est conditio
eius, qui ultimus in possessione fuit.
6. Papa in casu denegata iustitie adiri potest.

CONSILIVM CCCXLVI.

D V A I A & perplexa admodum est quæ
proponitur quaestio, tam in iure, quam in
facto; ob id, quod sic proponatur facti
species, ut ex eâ præcisè deprehendi non
possit, uter Dominorum contententium ad se
pertinere dominium directum feudi, de quo qua-
ritur, sit in possessione recipiendi homagium, &
iura releviorum: quod si liquidum & clarum esset,
sine difficultate responderi posset, eum esse re-
cognoscendum, eique fidelitatem præstandam
ac solvenda iura relevij; & detrectante Vasa-
lo, per eum posse manum iniici feudo. † Sic
ut Vasallus, propter contentionem Superiorum
de iure